

u žalované firmy K. obdržel zpět částky, jež za něho zaplatila, na pensijní pojištění, a dovozuje-li z toho, že tu jde o další peněžitý příjem Emila K-a, je to především novota v řízení dovolacím nepřípustná (§ 504 c. ř. s.) a mimo to dovolatel přehlíží, že předmětem exekuce byla pohledávka Emila K-a u žalované firmy ze služebního poměru nikoli pohledávka Emila K-a proti všeobecnému pensijnímu ústavu, která v tomto sporu vůbec nepřichází v úvahu. Nižší stolice neposoudily věci nespřícně ani v tom směru, že odpočítaly od ryzího platu Emila K-a 420 Kč jako dluh ze zálohy jemu na plat předem poskytnuté. Předmětem exekuce mohly být pouze platy, na které měl Emil K. nárok počínajíc dnem 4. ledna 1924. Když pak nižší soudy zjistily, že Emil K. před doručením usnesení exekuci povolujícího vybral na mzdu po tomto dni splatnou zálohu 420 Kč, byla žalovaná firma oprávněna při výpočtu částky exekuci podrobené tuto zálohu od ryzích platů po dni 4. ledna 1924 ke splatnosti dospěvších odpočítati, poněvadž záloha byvši poskytnuta před tímto dnem nebyla exekucí postižena.

Čís. 7455.

Povinnost převzítí statkového úředníka do služby, uložená Státním pozemkovým úřadem pachtýři velkostatku při schválení pronájmu velkostatku, nevylučuje právo pachtýře, vypovědět zaměstnance po převzetí nebo ho za předpokladů a následků zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. propustiti.

(Rozh. ze dne 27. října 1927, Rv I 90/27.)

Žalobce byl hospodářským správcem původně u svého bratra, po němž stali se pachtýři žalovaní. Spachtované pozemky podléhaly záboru. Výměrem Státního pozemkového úřadu bylo žalovaným nařízeno, by převzali žalobce od bývalého pachtěře za nezměněných podmínek. Žalovaní však žalobce propustili. Žalobě, již domáhal se žalobce na žalovaných zaplacení 14.250 Kč 86 h vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobci 4357 Kč 75 h, odvolací soud vyhověl odvolání žalobce potud, že mu přiznal dalších 4393 Kč 41 h. Důvody: Jde o tyto otázky: a) především o otázku, na jaké požitky má odvolatel nárok, b) dále o otázku, za kterou dobu mu požitky ty přísluší. Poněvadž odvolatel byl úředníkem statkovým, nutno jeho nároky posuzovati s hlediska zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. I to soud procesní vystihl, jenže nevyložil zákon ten správně. ad a) Podle napadeného rozsudku převzali odpůrci odvolatele do svých služeb s týmiž služebními požitky, jež měl u svého bratra. Požitky tyto byly dvojí: plat v penězích a plnění naturální. V otázce platu peněžitého vychází procesní soud a s ním i soud odvolací ze zjištění, že plat ten činil měsíčně toliko 1000 Kč. Pokud se týče požitků naturálních, spočívaly tyto v poskytování stravy, otopu, světla. Poněvadž tyto naturální požitky odpůrci odvolateli neposkytovali, nastupuje za ně hodnota v pe-

něžích. Hodnotu tuto vyšetřil soud procesní na základě zprávy zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu v Praze ze dne 4. června 1925 částkou celkem 3.750 Kč ($3.200 + 550 = 3.750$). S oceněním tímto nelze souhlasiti, neboť pro hodnotu naturálních požitků, na které má zaměstnanec nárok, nemohou býti směrodatny všeobecné směrnice, platící pro oblast celé země a to ještě jen pro účely pojišťovací, nýbrž hodnotu požitků těch nutno vyšetřiti podle skutečných poměrů v tom kterém určitém případě. To vyplývá z ustanovení § 32 a i § 5 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., podle nichž musí býti zaměstnanci naturální požitky, jež měl, nahrazeny. Vytýká proto odvolání soudu procesnímu právem, že se těmito předpisy neřídil. Ve směru tomto dospívá odvolací soud na základě znaleckého posudku ke zjištění, že strava v L. (služebním místě odvolatelově) představuje hodnotu 15 Kč denně, neboli 5475 Kč ročně (365×15), otop ročně 975 Kč a světlo ročně 140 Kč, úhrnem 6.590 Kč. Znalecký posudek vyjadřuje sice tuto hodnotu konečnou číslicí větší (6.890 Kč), ta však spočívá na nesprávném výpočtu a nelze z ní proto vycházeti. ad b) Ohledně doby, za kterou odvolateli služební požitky příslušejí, se strany podstatně rozcházejí, neboť, kdežto odpůrci a s nimi i soud procesní stojí na stanovisku, že služební poměr s odvolatelem byl rozvázán již dne 30. listopadu 1924, má odvolatel za to, že dodnes mu příslušejí všechny služební požitky, poněvadž byl ze služby propuštěn bezdůvodně. Žádný z těchto dvou názorů neobstojí. V ohledu tomto sluší především vytknouti, že odpůrci měli podle zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. právo, dáti odvolateli ze služby, jež nebyla umluvena na určitý čas, výpověď (§ 19), ba že ho mohli, měli-li k tomu závažný důvod, i ze služby propustiti bez výpovědi (§ 29). Toto jejich právo nedoznalo omezení ani nařízením ze dne 21. ledna 1922, čís. 305 sb. z. a n., jenž v §§ 10 a 12 ukládá osobám, hospodařícím na zabrané a státem dosud nepřevzaté půdě a osobám, jimž byly přiděleny zbytkové statky nebo větší podniky zemědělské, by přijaly do služeb zaměstnance, jež jim určí Pozemkový úřad, a že zaměstnavatel může přijetí takového zaměstnance do služby odmítnouti jen tehdy, má-li k tomu závažné důvody, o nichž rozhoduje příslušná obvodová úřadovna, neboť, nehledě ani k tomu, že zákon tento mluví toliko o odmítnutí přijetí zaměstnance do služby a nikoli i o jeho propuštění, má porušení uvedených zákonných předpisů za následek pouze potrestání zaměstnavatele politickým úřadem (§ 10 a 12 nař. ze dne 21. října 1922, čís. 305 sb. z. a n. a § 18 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 11. března 1921, čís. 108 sb. z. a n.), nikoli však další trvání služebního poměru. Podle napadeného rozsudku propustili odpůrci odvolatele ze služby dne 30. listopadu 1924 a jde nyní o to, zda stalo se tak právem, či nikoli. Podle názoru odpůrců, jež sdílí i soud procesní, stalo se tak právem, kdežto odvolatel stojí na stanovisku, že byl propuštěn bez příčiny. Pokud se této otázky týče, dlužno dáti za pravdu odvolateli, že byl propuštěn bez zákonného důvodu, neboť skutečnost, že bude odpůrcům odňat pacht dvora, nebyla vůbec důvodem k předčasnému zrušení služebního po-

měru a, shledává-li soud procesní důvod k propuštění odvolatele ze služby v tom, že svým jednáním v době, když byl ještě ve službách bratrových, pozbyl důvěry odpůrců, přehlíží, že zaměstnavatel může propustiti zaměstnance ze služby jen z důvodu, jenž vznikl v době, kdy zaměstnanec konal službu u něho. Onen názor procesního soudu odporuje předpisu § 29 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. a výtku, kterou proto odvolání napadenému rozsudku činí, je oprávněna. Z toho, že ho odpůrci propustili ze služby bezdůvodně, nemůže ovšem odvolatel těžiti v takové míře, jak to činí, domáhaje se na odpůrcích služebních požitků za celý čas od svého propuštění, a lze mu podle ustanovení § 32 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. přiznati služební požitky pouze za dobu výpovědní. Podle napadeného rozsudku nastoupil odvolatel službu u svého bratra dne 29. července 1921 a poněvadž v srpnu 1924 přešel z této služby hned do služby odpůrců, měl dne 30. listopadu 1924 ve 4. roce služby nárok na 10nedělní výpověď (§ 19 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.).

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co se týče toho, že odvolací soud přisoudil žalobci služné nikoli, jak požadováno, až do října 1925, nýbrž toliko do uplynutí zákonné lhůty výpovědní, totiž 10 týdnů od propuštění žalobce ze služby u žalovaných, v čemž dovolatel shledává nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), dovodil odvolací soud zcela správně, že povinnost převzít žalobce do služeb, uložena žalovaným Státním pozemkovým úřadem (§ 10 nařízení ze dne 21. října 1922, čís. 305 sb. z. a nař.) při schválení pronájmu velkostatku L. na žalované, nevylučovala právo žalovaných žalobce po převzetí vypovědět nebo za předpokladů a následků v zákoně ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. z. vytčených propustiti. Vývody dovolatelovy nejsou s to, by správnost tohoto stanoviska odvolacího soudu vyvrátily, a stačí, by se předešlo opakování, poukázati dovolatele na příslušné důvody napadeného rozsudku, s nimiž dovolací soud souhlasí.

Čís. 7456.

Pro vydržení vlastnického práva jest prvním předpokladem držba ve smyslu občanského práva, kterou v případě pochyb musí dokázati ten, kdo tvrdí vydržení.

Požitková práva, příslušející k obecnímu statku určitým usedlíkům v důsledku jejich členství v obci, nejsou držbou věci, která by mohla vésti k nabytí věci vydržením. Pro otázku, zda určité jmění jest obecním jměním či obecním statkem, jest směrodatno určení, jehož se dostalo obecnímu majetku příslušnými orgány. Je-li obec knihovni vlastníci pozemků, jichž však užívají od nepamětných dob vlastníci jen určitých statků v obci, jest míti za to, že jde o požitková práva starousedlíků, jež tvoří poměr veřejnoprávní, a jest věcí toho kterého uživatele, by provedl